

Utbildningsdepartementet
Forskningspolitiska enheten
103 33 STOCKHOLM

Datum: 2012-06-15
Vår referens: 2012/987/10.1
Er referens: U2012/2148/F

Yttrande över Betänkandet Kvalitetssäkring av forskning och utveckling vid statliga myndigheter (SOU 2012:20)

Sammanfattning

SMHI välkomnar utredningen och det betänkande som tagits fram. Det ger en värdefull sammanställning över svensk myndighetsforskning och lyfter fram flera intressanta frågeställningar. SMHI är positiva till utredningens konkreta förslag. Ett nätverk för FoU-myndigheter kan spela en viktig roll i kvalitetsarbetet men också som forum för andra gemensamma forskningsrelaterade frågor. När det gäller förslaget om vetenskapliga råd ser vi flera fördelar men anser att nyttan främst ligger hos myndigheter som initierar och finansierar egen eller externt utförd forskning, i motsats till den ofta externt finansierade forskning som bedrivs av instituten. Vi är positiva till förslaget om återkommande utvärderingar av myndigheternas forskningsverksamhet.

SMHI skulle beröras vid införande av tre av de sju presenterade förslagen (nr 2, 4 och 6). För dessa har vi inga synpunkter på genomförandet eller ser några direkta problem vid dess genomförande.

Förslag om Nätverk för FoU-myndigheter

SMHI ser möjligheter med ett nätverk för FoU-myndigheter. Det kan spela en viktig roll för kunskaps- och erfarenhetsutbyte när det gäller kvalitetsarbetet men också för många andra forskningsrelaterade frågor, bland annat gällande nationell forskningsfinansiering, EU-projekt, utvärdering, doktorander/professorer och övrigt samarbete med universitet och högskolor. En särskild intressegemenskap finns bland instituten (SMHI, VTI, SVA, m fl.). Samarbetet inom den gruppen bör stärkas, vilket kan ske inom ramen för förslaget om övergripande nätverk för FoU-myndigheter.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

601 76 Norrköping Besök Folkborgsvägen 1 Tel 011-495 80 00 Fax 011-495 80 01

SMHI
Box 40
190 45 Stockholm/Arlanda

SMHI
Sven Källfelts Gata 15
426 71 Västra Frölunda

SMHI
Hans Michelsensgatan 9
211 20 Malmö

SMHI
Universitetsallén 32
851 71 Sundsvall

Förslag om Vetenskapligt råd vid varje FoU-myndighet

Ett väl sammansatt vetenskapligt råd, med externa ledamöter och tydligt avgränsat uppdrag, kan spela en viktig roll för myndigheter och vara till stöd när det gäller vetenskapligt förhållningssätt, prioriteringar och vetenskaplig kvalitet. Flera myndigheter har redan etablerade vetenskapliga råd eller motsvarande.

När det gäller utredningens förslag om att forskningsmyndigheter bör ha ett vetenskapligt råd, menar vi att det i första hand bör gälla forskningsfinansierande myndigheter. Där fattas beslut om inriktning, forskningsprogram och beviljande av enskilda projekt. Institut som SMHI finansierar inte extern forskning och den egna forskningen sker inom projekt som finansieras av andra myndigheter, forskningsråd eller EU:s ramprogram. Egna anslagsmedel används här huvudsakligen för medfinansiering eller för att täcka ofinansierad overhead, och för verksamhetsmotiverad utveckling. Frågor om forskningens inriktning, relevans och kvalitet hanteras därmed av finansierande organisation eller genom traditionell *peer review*. Institut kan ändå ha nytta av ett vetenskapligt råd men syftet är då annat än för forskningsfinansierande myndigheter. Det är då också av särskilt stor vikt att rådets uppdrag blir tydligt definierat.

Förslag om Regelbunden utvärdering av myndigheternas forskningsverksamhet

SMHI instämmer i betänkandets resonemang om utvärdering av forskningsverksamheten. Sådan utvärdering är ofta omfattande och ställer stora krav på anlitade experter. En väl genomförd utvärdering kan dock vara ett viktigt underlag för strategisk planering när det gäller forskningsinriktning och kompetensplanering.

Kompetensförsörjning

Betänkandet tar upp frågan om långsiktig kompetensförsörjning och de farhågor som finns för att det i framtiden kommer bli allt svårare att rekrytera och behålla personal med efterfrågad kompetens. SMHI delar den bedömningen. Vid rekrytering har vi redan idag ofta svårt att hitta efterfrågad personal i Sverige varför personal ofta hämtas från övriga Europa och globalt.

SMHI samverkar inom flera områden med universitet och högskolor. Det sker bland annat genom doktorander (anställda som bedriver doktorandstudier) eller genom delade tjänster där SMHI-anställda är adjungerade lektorer eller professorer. Det ligger i både myndigheternas och universitetens/ högskolornas intresse att fördjupa samverkan. Betänkandet nämner VTI som ett exempel där myndigheten fått tillstånd att i samverkan med U&H inrätta professorer. Vi ser den modellen som ett viktigt steg mot närmare samverkan.

Övriga kommentarer

I betänkandet utgår man på ett par ställen från att lönekostnaderna för institutens forskare täcks av myndighetens anslag och att man i externa ansökningar därför endast söker medel för övriga kostnader. Det skulle enligt betänkandet vara en förklaring till att instituten, jämfört med forskare från U&H, står sig bra i konkurrensen om externa forskningsmedel. Vi menar att en förmodligen vanligare modell är att den externa forskningen fullt ut täcker sina kostnader (inklusive lönekostnader) med ofta bara

mindre egen finansiering för att täcka ofinansierad overhead. Den senare modellen gäller på SMHI och på flera andra institut.

Generaldirektör Lena Häll Eriksson har beslutat i detta ärende som beretts av forskningschef Pontus Matstoms. Avdelningschef Bodil Aarhus Andrae har deltagit vid den slutliga handläggningen.

Lena Häll Eriksson
Generaldirektör